



REPUBLIKA SLOVENIJA

INFORMACIJSKI  
POOBlašČENEC

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana  
T: 01 230 9730  
F: 01 230 9778  
gp.ip@ip-rs.si  
www.ip-rs.si

Številka: 007-28/2021/3

Datum: 23. 6. 2021

**Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo**  
**gp.mgrt@gov.si**

**Zadeva: Predlog Zakona o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) – EVA 2015-2130-0005 – MNENJE**

**Zveza:** Vaš dopis št. 007-227/2017 prejet dne 26. 5. 2021 ter gradivo objavljeno na portalu E-demokracija

Spoštovani,

Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) je dne 26. 5. 2021 prejel vaše zaprosilo za posredovanje pripomb k predlogu Zakona o varstvu potrošnikov (ZVPot-1) – EVA 2015-2130-0005 (v nadaljevanju predlog zakona) z vidika varstva osebnih podatkov. V nadaljevanju IP na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) ter 57. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju Splošna uredba) ugotavlja, da predlog zakona ureja različne vidike varstva pravic potrošnikov, pri čemer je ključno, da za vse zadeve, ki jih ureja predlog zakona v celoti veljajo določbe Splošne uredbe o varstvu podatkov, kot to določa 3. člen predloga zakona in v zvezi s tem 14. točka 4. člena. Na vprašanja varstva osebnih podatkov se sicer, kot ugotavljamo, posredno nanašajo člani 104, 105, 124, 125, 144, 150 in 226.

IP bi glede na pomembnost celovitosti tako varstva vseh pravic potrošnikov kot tudi vseh njihovih ustavnih pravic želel zlasti izpostaviti pomen varstva osebnih podatkov, ki je s pravicami potrošnikov neločljivo povezano. Gre za eno od ustavno varovanih pravic, ki je predlog zakona nikakor ne sme okrniti ali znižati ravni njenega varstva. Zato bi v zvezi z določbami 104. in z tem povezanih členov predloga zakona, ki omogočajo 'tržno' menjavo osebnih podatkov v zameno za digitalne storitve ali vsebine, želeli poudariti, da navedenih določb, s katerimi se v slovenski pravni red prenaša Direktiva EU 2019/770, nikakor ne bi smeli tolmačiti na način, da se z njimi v kakršnikoli obliki spodkopava temeljna načela varstva osebnih podatkov iz 5. člena Splošne uredbe o varstvu podatkov. Zlasti so pomembna načela glede zakonitosti obdelave, transparentnosti, poštenosti in preglednosti obdelave, sorazmernosti obdelave ter omejenosti namenov obdelave, ki pomeni, da se podatki, ki so zakonito zbrani za določene, izrecne in zakonite namene, ne smejo nadalje obdelovati na način, ki ni združljiv s temi nameni. Posameznik mora prav tako imeti vedno možnost, da veljavno prekliče kakršnokoli podano soglasje za obdelavo osebnih podatkov in se pravicam do varstva osebnih podatkov ne more veljavno odreči.

V primerih, ko se torej posameznik namesto plačila v denarju, za namen pridobitve določene digitalne storitve ali vsebine zaveže k posredovanju osebnih podatkov, to ne sme in ne more pomeniti, da se s tem spremeni ali zniža raven ustavno zagotovljenega varstva osebnih podatkov ali še manj, da se potrošnik takemu varstvu s takim poslom odpove. Osebnih podatki namreč niso in ne morejo postati tržno blago, kot je to lahko denar ali druge ekonomske dobrine. Zato 104. ali drugih s tem povezanih členov predloga zakona ni mogoče ali dopustno tolmačiti na način, da bi osebni podatki na podlagi pravnih poslov po 104. členu predloga zakona lahko postali klasično tržno blago, ampak gre vedno za osebne podatke varovane v skladu z določbami Ustave RS in Splošne uredbe.

**IP zato opozarja, da z vidika varstva osebnih podatkov v zvezi s pogodbenimi razmerji iz prve alineje 1. odstavka 104. člena ob odsotnosti drugih varovalk obstaja veliko tveganje, da bi se bil posameznik v praksi posredno lahko ekonomsko prisiljen odreči delu svojih ustavnih pravic do varstva osebnih podatkov, kar bi bilo nesprejemljivo. S tega vidika se zastavlja vprašanje skladnosti take določbe brez ustreznih dodatnih varovalk z Ustavo RS.**

Prav tako je problematična določba 3. odstavka 144. člena, ki nakazuje na možnost omejevanja pravic posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki, na področjih, ki niso zajeta z dopustnimi omejitvami po 23. členu Splošne uredbe.

V zvezi s tem še dodajamo, da mora biti glede na člen 38 Ustave vsaka obdelava osebnih podatkov primarno opredeljena z zakonom in ne podzakonskim aktom. Morebitno urejanje s podzakonskim aktom, kot bi lahko izhajalo iz 226. člena predloga zakona, tako ne bi bilo primerno.

Dodatno ugotavljamo, da ni jasen pomen določbe prvega odstavka 150. člena predloga zakona, saj tretja oseba ne more veljavno podati soglasja za obdelavo osebnih podatkov namesto posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki.

Lepo vas pozdravljamo.

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,  
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav,  
namestnica informacijske pooblaščenke

**Poslati:**

- naslovniku, po e-pošti;
- v vednost: Ministrstvo za pravosodje, gp.mp@gov.si;
- v vednost: Zveza potrošnikov Slovenije, zps@zps.si;
- zbirka dokumentarnega gradiva, tu.